

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJGYŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4
Negyed évre 2
Külföldre egész évre 12

Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.

— Egy példány ára 16 fillér. —

Megjelen hetenkint, egyszer: vasárnap.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 100 szög 6 fillér, többi közs. és körjegyzőknek 4 fillér, többi közs. és körjegyzőknek 3 fillér, többi közs. és körjegyzőknek 2 fillér.

Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BETEGH PÁL könyvkereskedő, kiadóhivatala és könyvtára (Kossuth-utca), hova minden e lapot érkező közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.

— Kéziratok nem adatk vissza. —

Székelv ügyek.

Lerajzoljam-e sorsodat a maga teljes mivoltában édes székelv atyámfia. Félek hozzá fogni: hisz oly szomorú a kép! Oly sok a te bajod, a te nyomorúságod, hogy annak csak a jó Isten a megmondhatója. Mondhatom, hogy ha valaha volt szükséged segítőkézre, most épen idején volna. Különbben nem messze az idő, midőn megkondul pusztulásod vészharangja s talán még híre, hamva sem marad különben életerős, munkás fajdnak.

Szántóföldeidet, mely családod részére legalább is a mindennapi kenyert biztosította, szép lassacskán hol eladogattad, hol pedig elzalogosítottad. Idegenek, jövevények tették lábaikat az „ős”-be s te kesergő lélekkel úgy állasz ma, mint a szedett fa.

Marháidból is, a melyekből pedig a jobb időkben szépen pénzeltél, fizetve: adót, papot, tanítót, lassan-lassan kiforgattad magadat s most a még megmaradt néhány darab földcsékd megművelésére sincs elegendő erő. Erőtlén vagy egy szó mint száz s így „az erőtlén pusztul, az erős megállja”.

Még sok fekszik a szívémen. Elmondom mind, ha betörök is a fejem. Inkább szenvedjek én, semhogy neked pusztulásodat lássam édes székelv népem. Mert hisz én úgy gondolom, hogy ha bűneinket felszámoljuk, tán csak egy kis oklást merithetnénk a jövőre. Mit is tanulunk volt csak az iskolában? „Okos ember nem ütközik kétszer a kőbe”.

Most egy kisse a háztájadot veszem szemügyre. Nézek ide, nézek oda s elgondolom magamban: én Istenem! hová tünt el innen a régi egyszerűség, a jó kedv, a megelégedés? Ott, azokban a székelv családokban, a hol régen az öröm vig zaja hallatszott, miért olyan borús az ég? S a mi legelszomorítóbb, a székelv csemetékben: a gyermekekben, azoknak szaporodásában miért nem látjuk most is Isten áldását? Hiszen a hány gyermek, annyi darab kenyér. Aztán bizonyos az, hogy: „Övéit el nem hagyja, ki mindnyájunk édes atyja”.

Bezzeg másként volt ez akkor, midőn még volt mit aprítani a tejbe. Midőn tele volt a hombár, tele volt a pince. Midőn a hány fiad, a hány lányod, annyi pár volt a borjuból, a csikókból, meg a jó fejős tehénből!... Különösen másként volt ez akkor, midőn még élt lelkedben a hit; midőn a vallásosság s az ennek nyomán járó erényes élet vezérelt az élet utain.

S most kérdem: mikor is volt csak ez a szép életed? Magyarán kimondva: mikor kevesebbet öntöttél a „garatra”. Akkor, mikor a jó anyjuknak a háznál főzte „kicsi üstösből” mértékkel, csak úgy porcozóra kortyogtált. Igen! akkor volt az a jó világ, mikor még ismerted a mértékletes életet, különösen az italtban. Mikor még nem voltál a korcsmának állandó lakója. Mikor még nem hordtad buzudát, kukoriczudát a pálinkás bódékba, testi épséged, helyes gondolkozásod, élet-és munkakedved e megrontóba.

Ugy van az! Itt ásd meg önkézed testi erőid-és erkölcsi pusztulásodnak mélységes sirját, a melyből nincs föltámadás. Itt hantolod el magadat, kedves családodat. Itt semmisül meg a székelv nép, a melyért mi, kik igazán szeretjük, égre kiáltunk: Istenem! hát ily szenvedélynek kell hogy áldozatul essék e nép, mely oly erős és erényes volt hajdan?!...

Hát az egyszerűség, a melyet az imént is említettem, hová tünt el a székelv ember családi életéből? Ugyan édes atyámfia — beszéljünk csak kisse egyenesen — rá ismersz-e te manapság az „anyjukra”, már mint: a te életed párjára az ő sallangos, kipántlikázott „fössingjében”. Nem csóválod-e meg fejedet ilyesminek a láttára? Hát ha már az anyjuk is így kezdi, csoda-e, ha háztájad virágszállának: a Trézi lányodnak sem kell a háznál szőlt rokoja s szívet csavaró sirás között huzná föl a falu cizmadiája által összehátkolt s kipatkózott duptalapas cizmáját.

Azt mondja az anyjuk, hogy ma már más világban élünk. Czifra viganó, magas sarku, szépen „kísübszozott” cipő, meg „istirimli” kell a lánynak. Így hozza magával ezt a módi. S aztán, ha a Pál szomszéd leányának kijut az ilyesmire, miért ne jutna ki a Péterének is? Hisz minket sem a golya költött.

Szegény apjuk! ilyen megdönthetetlen igazság (?) előtt mindenesetre kalapot kell emelned. Aztán meg nem is vagy bolond, hogy az egész asszony-népség haragját magadra vond. Valamint azt is tudod, hogy a mai nyomorult világban a férfúnak — legyen az ur, vagy bármí más — csupán két kötelessége van: hallgass és fizess! Üres a ládafiókja?...

Az nem számít. Annyi a pénz a bankokban, mint a polyva. Csak a nevedet kell alá-kanyarítanod annak a jószágnak, a melyet váltónak neveznek s kész a pénz. Mintha látnám: milyen könnyen söprőd össze a váltóra adott pénz. Amde látom azt a keserves könnyhullatást, a mely a váltónak, ennek a veszedelmes jószágnak a visszafizetésével jár.

Miért is ismerted meg ezt az ördögös jószágot? Hisz a váltóra felvett pénz csakis olyan embernek való, a ki beforgat vele, te ezt nem érted; téged kiforgat ma-holnap még az utolsó falatodból is.

Ezt csak azért emletem, mert az is az egyik hibád, hogy oly könnyen irod alá a váltókat, mintha bizony azt soha sem kellene visszaadni. Erről a rossz szokásodról mondj le, különben alaposan megtanít kesztyűbe dudálni, ha épen be nem köszönt az is, hogy elmehetsz Nártlytenbe jeget aszalni. Hiszen én a te folytonosan növekedő bajaidban, hova-tovább mind in-ségesebb élettedben a megdönthetetlen, könnyelműen aláírt váltóknak látom a nyomait.

Térj vissza régi egyszerűségedhez. Elj mértékletes életet. Hagyd a váltót! Nem magyar földön termelt az; nem a mi természetünkhez való. Nekünk szurja a pénz a zsebünkbe; nem hogy békét, folytonosan rosszra ingerel. Régi erényeinkhez ha visszatérünk s ha valamivel kevesebbet engedünk meg magunknak a „jóból”, már megtettük az első lépést anyagi helyzetünk javítására, erkölcsi életünk nem-sítésére.

Bizonyos az, hogy úgy egyesek, mint maga a társadalom s főleg a kormány minden lehetőséget megtesznek; ügyünk iránt meleg érdeklődéssel viselkednek: csak hogy segítsenek bajainkon. Am első sorban ki-ki a maga szerencséjének a kovácsa.

A támogatóknak, a segítőkéznek csak akkor lesz meg a maga sikere: ha mi is buzgólkodunk s ha a javunkat célzó intézményeket magunk is segítsük diadalra juttatni.

A létesítendő Udvarhelymegyei Kisbirtokosok Földhitel-társulatának anyagi helyzetünk javításának valóban megbecsülhetetlen eszköze lehetne. Sok nyomorúságtól szabadítana meg. Támogassuk tehát szívvel-lellekkel azokat, a kik a mi jóllétünket munkálják, előhaladásunkért fáradoznak. Ezt már a székelv tisztesség is úgy hozza magával. (—.)

A m. kir. pénzügyminisztertől közzétett törvényhatóságunkhoz, melyben értesít, hogy a földadó kataszteri nyilvántartás köz-égi vezetéseinek megköny-nyítése érdekében ezentel mindazon községeket (városok), melyek az országos kataszteri feimérés által részletesen felmérték s az alkalommal szerkesztett kataszteri térképeikről könyomatu másolatok készülték s még rendelkezésre állnak, vagy jövőben ily másolatok készülni fognak, ezen könyomatu térképmásolatok egy-egy példányával hivatalból, díjmentesen el fogja látni. A kataszteri térképtárat utasítva lettek, hogy a szóban forgó másolatok régebben készített példányai-ból a készlethez képest, az újabbban készítettékből el-lenben a kézhöz vétel után azonnal, minden illető egyes községek (városok) egy-egy teljes példányt vérvény el-lenben küldjenek meg. A községek arról azzal értesítendők, hogy a kiszolgáltatandó térképmásolatok a községek (városok) által kellő őrizet s kezelesbe veendők, mert ezen térképmásolatok megrongálásuk, vagy elvesztésük esetén a községek terhére fognak pótoltatni. Az időközi változásoknak keresztülvétele az illető

térképtárhoz feladatát képezi s így a községek a térképmásolatoknak e részben kívánt kiegészítése vé-gelt a térképtárhoz közvetlenül forduljanak, hol is — ha az időközi változások mérnöki felvétele me-gtörtént — a szabályszerű díjak lefizetése után a ki-egészítés végre fog hajtatni.

Világnapló.

Sokszor járt híre, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter visszalép, de ezen hír mindannyiszor megczófoltatott, most azonban komolyan veszik honvédelmi miniszterünk lemondását, mert mint biztosra vehető, Pálffy András gróf helyébe s a magy. kir. testőrség kapitányává Fejérváry báró van kizemelve, kit a király egyid-jüleg gróffá nevez ki. — Nagyobb szabású harcz hire jön Kirából. Liu kínai tábornok a kínai nagy falnál összeütközött Ketteler német dandárával s csak 14 órai harcz után tudta a kínai fal mögé szorítani Liu seregét. A németek is nagy veszteséget szenvedtek, mert számos seregükön kívül öt tisztet és nyolcvan katonát vesztettek. — Az orvos tudomány-nak nagy halottja volt. Meghalt Laufenauer Károly dr. híres egyetemi professor, kit mult hó 30-án temettek el nagy pompával Budapesten. — Aguinaldó a filipinok híres vezérének elfogása után a Filipp szigeteket teljes meghódolását vélték az amerikaiak, a valószínűságon azonban ez nem történt meg, mert Challes állott a felkelők élére s a harcz foly tovább a függetlenségért. — Németországot is válság fenyegeti az agrárvárm behozatala miatt. Altlólag néhány porosz miniszter a közlebbi napokban beidja le non-lá-át, sőt nem bízhatlan az, hogy maga Bülow gróf is lemond. **Kronikás.**

Videki levél.

Vajda Emil dr. reáltanár urnak Győr.

Kedves tanár ur! Örömembe irok néhány sort. Visszaemlékezem a 7-8 évvel ezelőtti udvarhely-megyei állapotokra. Csupán politizált és zorszalkodott a népzesei kar s a sokaságunk minden heten volt miről beszéljen. Köz-mivelődés, társadalmi haladás, ipar, me-zőgazdaság s más életbe vágó kérdések már rég felre voltak téve.

Önök sikerült megalapítani a Székelv-Udvarhely című lapot, melynek kiadására kellő utánajárással sikerült a szomszéd megyékből egy jóra való fiatal embert odaköltözéssel megnyerni. Felette sok utánajárással, szellemi munkával és anyagi áldozattal került tanár urnak s a kiadóknak e lap megindí-tása. Reáltanár társai közül egyet, Pogány Kornélt s a róm. kath. tanárok közül Embert Árpádot és az ev. ref. kollegiumi tanárok testületéből Solymossy Endrét belmunkatársaknak nyerte meg s hogy a gyakorlati fa-lusi életből is számitáshason valakire, régi, még kolozs-vári ismeretségünk révén engemet is felszólított kicsiny és a zajt nem szerető ember létemre, hogy írjak a vi-deki kizsgázás s lehetőleg az ipar érdekében gyakorlati kérdésekről időnként lapra számára.

Tudtommal ez vala — nem számítva a meddő kísérletezéseket — az első lap Udvarhelyt, a hol még addig könyv sem igen jelent meg.

A tekintélyes szerkesztőség ezer baj és veszély között is végezte a maga dolgát fizetés nélkül, lelkesedéssel. En bolygatni kezdettem az ipari és mezőgazda-sági kérdéseket többnyire névtelenül, különböző válto-

Szándékosan mondám fennebb: a szászok telepe-dése előtti időkben, mert a fél Erdélyre kiterjedő egy-kori Fehérmegyének azon részében, melyre a szászok II. Geiza (Helyes kimondással: „Gece”) alatt telepít-tették a királyföldre... feltűnőnek gyakorik a magyar község, tanya, folyó, erdő és határnevek, mik bizonyára nem az 1141-en inneni időkben, hanem legalább is a magyar honfoglalás korából a IX-ik százaból valók. Sőt keletkezhetett a mi Kálva folyónak neve még előbb is, már azon korban, melyre a Mihályfalva felett levő szép kerek avar-földvár vall és melyre a csekély távol-ban levő Hásság (Hanság?) fala neve is utal, mert tudni kell: hogy mindentit, hol a Ság vagy Saagh, mint a mi Haaságunk is előfordul — ott mindenütt, mint Vas-, Veszprém-, Temes- és Baranyamegyében avar nyomok lettek régészeti leletek által constatálva. Ság... régi magyarban: térséget jelentett és jelent ma is, a Han (Han-kou) Chinában egy folyó neve... és így a Han-ságunk első része azzai romlásintása.

A bolyvölgynek első, utban eső faluja mint mon-dám: Hidegviz, németül: kaltwasser... mindkét elne-vezés kövér germanismus, melyet csak a magyar szál-lásbirtokokra bekéredzett szászaink a kálva nevet félre-magyarizáló etymonja csinált, pedig ezen patak soha sem volt „Kalt”, hideg vizű, vagyis: kavicsos fenékű hegyi patak; az egykori (de 1590-ben megszűnt), „Kalt-wasser Surrogate” néven letezett szász al-espe-resség is tőlük eredt.

Kihalt már régen az egykor hatalmas Alárdi nem-zetségnek de Hidegviz, de Vessződ, de Rovás új geni-turája, kihalt a két-három század előtti Tar-család, kik volt Hidegviz föuteczaja... és ma már Hidegviz tén csak még arról említen-dő meg, hogy egyik oláh ten-plomának tonyálán egy olyan harang is van, mely-nek felirata szerint az valamikor 1848. előtt a sárdi unitárius eklézsiáé volt.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Románcaz.

Sirnak a harangok,
Szomorú hírt adnak.
Galambfalván egy kis
Galambot siratnak.
Virágos fejfáján
A nevéhez írják:
Hűlten szeretője
Ásta meg a sirját.

A Hargita felől
Sötét vihar támad.
Egy legény szívében
Sötétebb a bánat.
A megcsalt, a meghalt
Leányt emlegette...
S egyszer a Küküllő
Partjára kitétte...

Fülei Sz. Lajos.

„Emlékezzünk régiekről”...

— Tanulmány. —

I.

Ha az utas a magyar államvasutak keleti részének kiskapusi gőcpontjából N-Szeben felé tart, a legköze-lebbi vasúti állomás: Nagy-Selyk.

Alljunk meg itten, míg röviden elmondom, hogy 1277-ben innét indult ki Alárdi fia Gaan (Gyán) Gyula-Fehérvárra az erdélyi püspök és káptalanja ellen néhány száz lovassal, a mikoron Gaan és emberei néhány ka-nonokot megölték, sokakat a fehérváriak közül, kik Szt. Mihály-templomába menekültek — felgyújtván a diszes cathedrálát... elemésztették, az erd. püspök

Fogas Péter¹ birtokán levő falvakat tüzzel-vasal pusztították, a káptalan levéltárát feldúlták és kirabolták és visszatérő utjukban a rablott leveleknek egy részét — néhai Fancesali Dániel kanonok állítása szerint — a szászcsébesi sekrestyébe elrejtették. Ezen olygarchikus támadásnak személyes boszu lehetett az oka. Nagy-Selyken volt a magyar Alárdi nemzetség fészke, szállása; ezt a nemzetséget is — mint az Apafiakat és másokat — a szász történelőrök a németes hangzsu névből és abból, hogy Nagy-Selyk volt szállása... ki-indulva, maguknak vindicáltak és vindicálják ma is az epigonok, de felejteti látszanak, hogy a vizaknai, hidegvizi és más töle eredő neves magyar családok ebből a nemzetségből eredtek és hogy ha a genitura magyar, a törzs sem lehet szász; arra mutat az a vonás is, hogy Alárdi Gyán néhány száz családsával és jobbágya-ival az erdélyi püspököt a székelv helyén megmerte támadni és egy erdélyi Csák Máthé vagy Apor László módjára — az ország szívében egész kis háborút folytatni — erre egy akkori szász atyafi sem lett volna képes!

De menjünk tovább... Ott, hol a k-kapus-n-szebeni vasúti vonalnak 8-ik számú őrháza áll: van a Herodos apó által (Kr. e. 480 - 405). Stenarus néven (Goos K. szerint) már megemlített Visza folyóra vert hiddal szemben a Bólya völgye, mt hajdanában Malozsa-völgyének nevezett tréfásan a régi jó idők gondatlan kedélye; ez egy pár óra járásnyi hosszú és és keskeny völgy, melyben nyolcz község, u. m.: Hi-degviz, Mihályfalva, Szász-Vessződ, Isztina, Bólya, Pé-terfalva, Salkó és Sárdorf van. A völgyet a Kálva-pa-taka szeli hosszabban ketté.

A viszái megyei hid választja el N-Selyket Hidegviz ma oláh lakossága községtől, mely egykoron az Alárdi nemzetségből fakadt Hidegvizi nemes családnak volt fészke. A hagyomány azt tartja, hogy itt volt a n.-selyki uraknak egyik majorja és ebből lett a község.

¹ Székely Oklevéltár I. költ. 29. lap.

Okmányilag 1296-ban említették, midőn Hidegvizi Tamás comesnek Mihály nevű fia a gy-fehérvári káptalan előtt örökre váltja (eladja) Bólyában levő birtokát, mely alkalmas egy földvár építésére, Hühalom (Burg-berg) községének husz marka finom ezüstért, vagy mint az okmány mondja: „Nobilis juvenis Michael filius comitis Thoma de Hydegviz, pro de et pro Nicolae fratre suo carni coram nobis personaliter constitutus, confessus est, se unum montem valentem pro operi castru cum quadam modica particula terre et silva ad ipsum montem pertinente de quadam possessione sua Veulla (akkoron: felső, vagy kis Bólya) vocata... pro viginti marcis fini argenti populis de villa Heohola (Hühalom = Burgberg).”¹ A hühalmai a kérdéselt hegyen földvárat (Radeburg) építettek és mai napig birtokában vannak annak a birtoknak (Stüwrig).²

A hidegvizi családból okmányilag még Lászlót (1400), Gergelyt (1447.), H. Lászlót (1500), ennek János fiát és Borbára leányát (1550.) ismerjük.

A Kálva, helyesebben: Kálva-patak neve a Bólya völgyén olyan ethnographiai viszonyokról tanusodik a szászok telepedése előtti időkben, mint a tulajdonképeni Magyarországon a Bol-t-va, Szin va, Zigy-va, Zsit-va, Lend-va. Bár a mihályfalvi határnak több része ma is szláv nevet visel, pl. pojána, grivoja, veleselusa stbi, a szláv nevek azon szláv néptör-dekektől erednek, kik a VI-ik százon (558. éven) kezdve az avarok társaságában özönlöttek el Erdélyt, még sem volnek hajlandó a Kálva vagy Kálva nevet szláv eredetűnek minősíteni, mert az ősmagyar eredetű és határozottan compositum a Kál (Gál?) személynévből és a Szürjen (Zürjen) va = viz, folyó jelentésű szóból.

A Kálva neve, mely a mai német Kaltbach alak-ban a Kálnak „Kultra” (hideg) való felreértéséből eredt — csakis a szász telepítőők ajakán formálódott el.

¹ Friedenfels E. Beiträge zur Geschichte d. Grafen v. Burgberg.
² Siebg. d. Tagbl. 1876. évi 740. száma.

ekvezér-tanítót... igen tekintendő... hivat me g... nap Damokos... kban. Az ered... dünk s így a

Arpad zetalaki... telaki Seb es... tokos leán yát

aleg ylet alap... 26-án Pünkös... letére in... asztalok mol... lesz s arra a... lepő jegyekkel... Dalegyelet v... szere rendezte... nem pár... koronában ál... nekár is közre... zetesnek ígér... mesen mulatni

álytervezetét a... pokban küldte... Hitelszövekek... zaleptek, a bór... biztosítva van... at Horváth Ja... kkor a szövete

ápril hó 28-án... köteleivel ülést... k el: Jubiláris... után az elnök... Ebből 100-at... ak és az egye... 500-at pedig a... 26-án Pünkös... letére in... asztalok mol... lesz s arra a... lepő jegyekkel... Dalegyelet v... szere rendezte... nem pár... koronában ál... nekár is közre... zetesnek ígér... mesen mulatni

gyakorlati utmutatások a len természetéhez és elkészítéséhez. Kiadja: Friedler János első magy. lenkikészítő gyáros, 12. Hogyan takarjuk le a magot?

12. HOGYAN TAKARJUK LE A MAGOT? Az elvetett mag egy könnyű, egyenesfogu boronával 1-2-szer leboronáltatik, azután egy közepéhez hengerrel, laza főnyes talajjal erősebben, agyagos nedves talajjal pedig könnyebben leboronáltatik. A mag csak 2-3 emeternyre jöhet a föld alá.

13. A csirázás és a növény további fejlődéséről. Ha a vetés után erős eső áll be, úgy, hogy a lenföld felülete megcserepesedik és a fiatal növényke azon át elő nem buhat, akkor a földön egy könnyű fogas hengert kell ahtatni, vagy könnyű boronával azt átboronálni. Ne agadjunk azon, ha e munkánál egy-egy fiatal növényke ki is tepedik, mert hiszen a cserepes föld alatt az egész vetés megfuthadna. De megis végzük e munkát estele, nehogy, ha azt nappal végzünk, a nap hevétől a növény kiszáradjon. (Vége lőv.)

támadták és bieskával halálra sebeztek. Másnap reggel 4-5 óra között az uton halva találák. A megejtett orvos-bíró boncolásnál a hullán fölbrendbeli szúrásokat konstataáltak. A tetteseket becsírték a helybeli kir. törvényszék fogházába. — Népiskolai tanító- és kántorképesítő vizsgálat. A szekely-keresztúri m. kir. állami tanítóképző-intézetben a népiskolai tanítóképesítő vizsgálat írásbeli része folyó évi június hó 3., 4. és 5-ik napjain s a szóbeli és gyakorlati része ugyanazon hó utolsó hetében fognak megtartani. A viz-galatra jelentkezők, a vizsgálati szabályrendelet kívánalmai szerint felszerelt folymodasúkat, azon kir. tanfelügyelő útján, kinek tankerületében működnek, jelen év május hó 25-ig, adóíróhoz küldjék be E vizsgálatnál egyidejűleg, június 24-én, az egyházi enekből és orgonálásból kántorképesítő vizsgálat is fog tartatni. E vizsgálatra jelentkezők keresztlevellel, tanítói oklevéllel és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt folymodasúkat, szinten kir. tanfelügyelő útján, június 10-ig juttassák el hozzám. Az intézetünkkel vezetett vizsgálati- és oklevéljait nem fizetnek, míg a magánúton készületeknek vizsgálati díja 40 korona s az oklevéljé 2 korona. A vizsgálati díj előre fizetendő. Szekely-Keresztúr, 1901. április hó 27-én. Borbély Sámuel, igazgató tanár. — A szüzugyula e hó 12-én a helybeli barompiazzterlen lesz összegyűjtve és a Gazdasági Egylet által herelt legelőre felhajtva.

Apró hirdetések. E rovatban minden szót 4 fillérrel, vastagabb betűvel 8 fillérrel kell kifizetni a kiadóhatalmasnak.

Valódi bort venni akarók kériknek árjegyzéket Szekely-Borkereskedőtől Szekely-Keresztúr.

Biztos határu parkány- és egérintő szer 3 adag 2 koronát irapható Varga Sándornál 1 Turkeve. Ezen szer a máv. rakományok szűrésekor használatos.

Jó és olcsó asztali és csemegéborkék Szekely-Udvarhely. Fernengel Gyulánál kaphatók.

Gyakorlati utmutatások a len természetéhez és elkészítéséhez.

Kiadja: Friedler János első magy. lenkikészítő gyáros, 12. HOGYAN TAKARJUK LE A MAGOT?

12. HOGYAN TAKARJUK LE A MAGOT? Az elvetett mag egy könnyű, egyenesfogu boronával 1-2-szer leboronáltatik, azután egy közepéhez hengerrel, laza főnyes talajjal erősebben, agyagos nedves talajjal pedig könnyebben leboronáltatik. A mag csak 2-3 emeternyre jöhet a föld alá. 13. A csirázás és a növény további fejlődéséről. Ha a vetés után erős eső áll be, úgy, hogy a lenföld felülete megcserepesedik és a fiatal növényke azon át elő nem buhat, akkor a földön egy könnyű fogas hengert kell ahtatni, vagy könnyű boronával azt átboronálni. Ne agadjunk azon, ha e munkánál egy-egy fiatal növényke ki is tepedik, mert hiszen a cserepes föld alatt az egész vetés megfuthadna. De megis végzük e munkát estele, nehogy, ha azt nappal végzünk, a nap hevétől a növény kiszáradjon. (Vége lőv.)

Törvényszék.

Eszküdtseki tárgyalás volt ismét a helybeli kir. törvényszéknek emberölés büntette miatt. Boda Lajos és Baló Sándor magyarhermányi lakosok 1900. okt. 3-án a bibacsefalvi országúton Szakács János mészáros agyonlőtték. Ez volt a tárgyalás rendje. Az esküdtseket elnökö László Domokos, szavazó bírák Demény Ferenc és Göllner Béla dr., jegyző Besztercezy István, aljegyző s a közvádló Harmath Jenő alügyész, míg a védők Kovács Mor dr. és Soó Rezső dr. ügyvédek voltak. Az esküdtseket: Török Albert esküdfőnök, Mekkey Peter, ifj. Simó Sándor, Haberstumpf Károly, Szakács Gyula, Nagy János, Nagy László, Szabó István, Benkő Mihály, Csillag József, Raduly Mihály, Dózsa Jakab rendes, Solymossy Lajos dr. és Molnár Károly pótesküdtékek állott. A tárgyalás két napig tartott s az esküdtseket Harmath Jenő igen határozó vad- és az említett ügyvedek ügyes v-dbeszése után Boda Lajost előre meg nem fontolt ölési szándékkal elkövetett emberölésben; Baló Sándort pedig szándékos emberölés büntetésének elkövetésével való közreműködésében mondotta ki bűnösnek s ennek alapján előbbt 8 és utóbbit 6 évi fegyházra, —öt évi hivatalvesztésre, egyenkint a bűnügyi költségek hordozására és Szakács Jánosné Szabó Máriaának a temetési, gyógyítási költségek és gyermektartás ezimén fizetendő 2500 K kártérítés megfizetésére ítélte a kir. törvényszék. A tárgyalás renden konokul tagadtak a vádlottak s a tanúk megfélemlítése volt tapasztalható. Közvádló a büntetés súlyosbításáért, vádlottak enyhítése céljából felebbeztek.

Közgazdaság.

A lenkikészítő gyár államsegélye.

Lapunk mult számában röviden megirtunk, hogy Darányi Ignác dr földmivelésügyi miniszter mily messze-kiható támogatásban részesíti létesítendő lenkikészítő gyárunkat. Most azon helyzetben vagyunk, hogy a nagy-becsű leiratot, melyet a miniszter Hollaky Arthur ügy-buzgó főispánunkhoz intézett — szóról-szóra közölhet-jük a következőkben:

M. kir. Földmivelésügyi Minister. 33825. szám. IV. 3. b. 1901.

Méltóságos Főispán Ur!

Udvarhelyvármegye területén létesítendő lenbeváltó és kikészítő telep elhelyezése s az e célra kijelölt Szekely-Keresztúr község hozzájárulása tárgyában folyó évi április 15-én kelt távirati jelentése kapcsán értesítem Méltóságodat, miszerint a telep felépítésére és üzembe vételére ajánlkozók Fiedler János vállalkozó welsdörfi lakos fojyomodványa alapján a telep létrejötté érdekében szükséges államsegélyt a következők módózatok és kikötések mellett kitalásba helyezem.

A mennyiben a vállalkozó által tervezett épületek és berendezések főbb tételeit feltüntető s hozzáam benyújtandó előirányzatot kivételre alkalmasnak fogom találni, az ezen tervezet szerint elkészítendő telep költségeinek részbeni fedezésére 5000 K, azaz ötezer koronát s ezenkívül az építkezésekre tényleg felhasználás és okmányokkal kimutatott összeg egyharmad részét a megejtett felülvizsgálat alapján s ennek eredményéhez képest a vállalkozónak, illetőleg meghatalmazottjának tárczám terhére engedélyezni fogom. A kintalványozható államsegély egész összege azonban 30.000 korona, azaz Hírművezető koronát még nem haladja el. Fontartom magamnak, miszerint az engedélyezett államsegélyt, vagy annak egy részét esetleg csak a jövő év elején utalványozom ki.

Az engedélyezendő államsegély összegének a fenti kules szerint való megállapításánál csak az építkezésekre fordított azon összeg vehető figyelembe, a melyre a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1891. évi XLIX. t.-cz. a végrehajtási utasítás 10. §-nak szelleme szerint állami kedvezményeket biztosít s nem lesznek továbbá a befektetett összeg megállapításánál azok a dolgok som figyelembe vehetők, a melyek másfelől származó hozzájárulás, ajándék vagy berlet útján kerülnek a vállalkozó birtokába.

A vállalkozónak ingatlanaira telekkönyvileg betáblázandó állami segély tizenöt (15) évig a vállalkozó korlátolt tulajdonát képezi. Ha a gyár ezen időn belül eladtnék, vagy jóváhagyásom nélkül más célra használtatnák, az államsegély egész összege a kincstárnak visszafizetendő.

Az első 15 év leteltével a telep a vállalkozó korlátlan tulajdonába megy át, tartozik azonban további 15 éven át a vármegyei gazdasági egyesület részére, vagy a mennyiben ez egyesület akkor már nem létezik, az annak időjén meghatározandó célra évenként az állami segély 5 százalékanak megfelelő összeget jutalek címén megfizetni; e kötelezettség alól a vállalat a 15 éven át esedékes jél jutalekok fél összegének egyszerre való lefizetésével megválthatja magát.

A vállalkozó a gyár felépítéséhez és berendezéséhez szükséges összes anyagokat és gépeket azok kivételével, a melyek csak külföldön kaphatók, Magyarországon tartozik beszerezni.

A vállalat műszaki vezetőjén és még két egyéneen kívül a telepen csak magyar honosok alkalmazhatók és csak hazai termékek dolgozhatók fel.

A vállalat üzemi képességének megfelelő mennyiségű száraz lenkört öszel mázsálva locó gyártelep vasúti állomás méterházánál legalább következő áron tartozik átvenni: I. oszt. (90 cmmel hosszabb) 10 korona, II. oszt. (75-90 cmmel hosszabb) körülöt 9 korona, III. oszt. (60-75 cm hosszú) körülöt 7 korona, IV. oszt. (40-60 cm. hosszú) körülöt 5 korona áron.

A termelők abban, hogy a vetőmagot hol szerzik be, nem korlátozhatók, a vállalat pedig a gazdáknak esetleg kiadott eredeti orosz lenvető magot locó gyártelep vasúti állomás nettó méterházánál 30 koronánál, utánervelet lenvetőmagért 20 koronánál többet nem igényelhet.

Köteles továbbá a vállalkozó Szekely-Udvarhelyen egy beváltó fölkételep létesíteni s ott az Udvarhelyről, valamint a vármegyének Udvarhelyen tul eső részeiből származó lenkört ugyancsak a fentebb megállapított teljes arakon átvenni és kifizetni.

Felkérem Méltóságodat, hogy ezekről a vállalkozót és a többi érdekelteket, valamint a helyszínen működő szakközegemet Fűrédy Lajos gazdasági wándorszakatnart, utóbbit úgy utasítással értesíteni sziveskedjék, hogy a fent hivatkozott törvényezik által biztosított kedvezmények megadása iránt a vállalkozó részéről a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézendő fojyomodvány elkészítésére nevezze a vállalkozónak a szükséges utbagazatokat adja meg s a vállalat létrejöttét maga részéről is töle telhetőleg támogassa.

Felkérem továbbá Méltóságodat, hogy az érdekeltség részéről úgy a szekelykeresztúri telep, mint a szekelyudvarhelyi fölkételep érdekében szükséges hozzájárulásokra nevezze a végleges megállapodások lehető előlőbbi létrejöttét szorgalmazni sziveskedjék s a mennyiben az érdekeltség részéről adandó hozzájárulása nevezze is a végleges megállapodás létre jönné s ezek alapján vállalkozó az ezen leiratomban felsorolt kötelezettségeket elvállalni hajlandó, felkérem Méltóságodat, hogy az ezen leiratomban foglalt, valamint az érdekeltség részéről megállapított kötelezettségekre nevezze vállalkozótól hitelesített kötelező nyilatkozatot venni s azt hozzáam felterjeszteni sziveskedjék.

A kötelező nyilatkozat aláírása és felterjesztése után az itt kitalásba helyezett támogatást végleg engedélyezettnek tekintem s ennek alapján a telep munkálatai kezdetüket vehetik.

Felkérem azonban méltóságodat hogy a telep helyül kiszemelt terület végleges megállapítása előtt azt a kerületi mérnöki hivatal által megvizsgáltatni s különösen arra nevezze bizonyosságot szerezni sziveskedjék, hogy a telep befektetési áradások, vagy belvizek által veszélyeztetve ne legyenek.

Végül irakérem Méltóságodat, hogy a telep létesítése érdekében szükséges hatóságai engedélyezési eljárások gyors lebonyolításáról, továbbá az építkezések tervezéséről és végrehajtásánál az állami és helyi érdekek szempontjából szükséges ellenőrzésről a vármegye államigazgatási hivatalának közbenjöttével gondoskodni s ezen a Méltóságod kormányzatára bizott vármegye gazdaságosságára nevezze különösen nagy horderejű intézmény mielőbbi sikeres létrejötté eddig tapasztalt megedéklődésével továbbra is előmozdítani sziveskedjék.

Fogadjja Méltóságod tisztelettel öszinte nyilatvánitát. Budapest, 1901 április hó 23-án. Darányi, s. k.

Szerkesztői üzenetek.

Felbűntetéselvezeteket. Szives érdeklődésért köszönjük. A Felbűntetéselvezeteket ügyét vármegyei nagybíró úr főispánja is szívesen veseli s vele egyetemben a szekelység előhaladását igazán óhajtó pártatlan intéző körök is.

BETEGH PÁL,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.

Az országgyűlési képviselő választóközönség figyelmébe. Udvarhelyvármegye központi választmányától Sz. 25—1901. közp. val. Hirdetmény. Udvarhelyvármegye központi választmányának 1901. évi április hó 24-én 25. sz. alatt hozott határozata folytán ezenel közhírré tétetik, hogy a törvényhatóság kebelében alakított udvarhelyi, homoródkölklandi és sz.-keresztúri választókerületek képviselő választóinak ideiglenes névjegyzéke az 1899. évi XV. t.-cz. 151. §-a értelmében a lelető felszólamlások és észrevételek megtehetése céljából a folyó 1901. évi május hó 5. napjától 25. napjáig bezárólag mindenik nagyközönség községi házánál és kisközönség körjegyzői irodájában, az összes

ideiglenes névjegyzékek egy példánya pedig Sz.-Udvarhelyt az alszpáni hivatalban, az 1-5-ö aljegyzői irodán nyilvános megtekinthető vevett kitéve fognak lenni. A felszólamlásokat és észrevételeket pedig a követezők lesznek szemelőtt tartandók: 1. A felszólamlások benyújtásának határideje 1901. május hó 5—15-ig (bezárólag), az észrevételek pedig május hó 16—25-ig (szintén bezárólag) terjed, az ezen határidőn tul érkező felszólamlások és észrevételek érdemleges figyelembevétel nélkül fognak elutasítani. 2. Az ideiglenes névjegyzék és felszólamlási kéresek az 1. pont alatt kijelölt napokon d. e. 8 óratól déli 12 óráig a község-házánál, illetőleg a körjegyzői irodában, az oda rendelt községi előjáró jelenlétében bárki által megtekinthetők s a névjegyzék, előjárói felügyelet mellett, naponként delutáni 2 óráól 6 óráig lemásolható. 3. A felszólamlások azok részéről, a kiket ez-eknek tételére az 1899. évi XV. törvényezik 151. §-feljogosított, az észrevételek pedig a felszólamlásra jogosítottak részéről a központi választmányhoz címelve, nagyközönségben a községi előjárósághoz, kisközönségben pedig a körjegyzőkhöz írásban s a szükséges irományokkal felszerellen nyujtandók be, minék megtörténtéről kivátrára az illető előjáróság vagy körjegyző a benyújtó tértiménnyel köteles ellátni. Ugyanazon beadványban több egyre vonatkozó felszólamlások is öszefoglalhatók, ellenben az észrevételek minden felszólamlási fojyomodványhoz külön lesznek benyújtandók. 4. A benyújtandó felszólamlások és észrevételek az előjáróság s a körjegyző által a beadvány idejét, a tétel és melléklet számát, a tárgyírást és a tehető megjegyzéseket feltüntető „különírtéktó” íktató könyvekbe bejegyeztetnek és a folyó évi május hó 26-án késedelem nélkül az íktató könyvekkel együtt a központi választmányhoz beterveztetnek 5. A mennyiben valamely község névjegyzékét illetőleg, felszólamlások vagy észrevételek nem m-rülének fel, eről az előjáróság vagy az illető körjegyző a 4. pont alatt meghatározott időben a központi választmányhoz jelentést tenni köteles. 6. A névjegyzék öszállítására vonatkozó minden beadvány bélyegmentes és a beadványokhoz szükséges hivatalos bizonyítványok, kivonatok s más okiratok is b lyeg nélkül szolgáltatnák ki, az érdekeltek kérésére. Udvarhelyvármegye központi választmányának Szekely-Udvarhelyt, 1901. évi április hó 24-én tartott üléséből. Dr. Damokos Andor alszpán, elnök. Adam Albert, központi választmányi előlő.

Közzetés. Udvarhelyvármegye alszpánjától. Sz. m. 6037—901. alszp. Udvarhely város rendőrfőkapitányának és valamennyi községi előjáróságnak, ismeretlen helyen tartózkodó Bíró Gyula körházi ápoló hivatalos közöltetését ezenel elremlend és felhívom, hogy közzététel feltalálása esetén hozzáam erre vonatkozó jelentést tegye meg. Sz.-Udvarhelyt, 1901. évi április hó 26-án. Dr. Damokos andor, alszpán.

231—1901. végr. sz. Árverési hirdetmény. Alulirt bírósági végr-hajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szekelykeresztúri kir. járásbírószék 1900. évi V. 1681. sz. végzése következtében dr. Bene István s.-szentgyörgyi ügyvéd által képviselt sepsisárkosi takarékpénztár javára Patakfalvi Mózes s társ. szekelykeresztúri lakos ellen 890 koronára s jár. erejéig 1900. évi június hó 20-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2020 koronára becsült követező ingóságok, u. m.: 4 tehén, 2 kanca, 1 csikó, 10 juh, 6 sertés 2 bika nyilvános árverésen eladnának.

Mely árverésnek a szekelykeresztúri kir. járásbírószék 1901. évi V. 1461. számú végzése folytán 101 koronára 39 f. hátrálék követezővel és eddig öszesen 18 K 25 fillérben bírólag már megállapított kötétek erejéig Szekely-Keresztúron alperesek házánál leendő esküzközlésére 1901. évi május hó 11-ik napjának delutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatnák s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Szekely-Keresztúrt, 1901. évi április hó 24-én. SZALONTAI ALBERT, kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 99—1901. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. k. rületi kir. járásbírószék 1901. évi V. 9941. számú végzése következtében dr. Mayer Sándor budapesti ügyvéd által képviselt Haldek Ignázt budapesti cég javára Barha Andor barcozi lakos ellen 588 korona s jár. erejéig 1901. január hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2400 koronára becsült 8 darab vörös tarka ökröböl álló ingóságok nyilvános árverésen eladnának.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírószék 1901. évi V. 91. számú végzése folytán 588 korona tökekövelés, en e 1900. évi május hó 26-ik napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/2 százalékos váltódíj és eddig öszesen 107 korona 22 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig leendő esküzközlésére 1901. évi május hó 9-ik napjának delelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatnák s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Oklándon, 1901. évi apr. hó 12. napján. Pollák Ignác, kir. bírósági végrehajtó.

Egy kiló friss 40 kr marhabús Kapcza Antalnál Szombathelyen, agyagipárisok mellet.

PAPP ISTVÁN SZABÓ-ÜZLETE SZÉKELY-UDVARHELYT. (Alsó-piac téren.) Ajánlja a legújabb követelmények szerint berendezett szabó- és szabászaai üzletét. Mindennemű uri öltönyök mérték szerint, izlés-sel, dival szerint legpontosabban készíttetnek. Legmodernebb minták.

Bolt berendezések. Épület és butorok készítésénél, valamint középületek, iskolák, templom-padok és konyhacikkék berendezését elvállalok és jutányos árak mellett pontosan elkészítem. Vidéki megrendeléseket is gyorsan és kifogástalanul teljesítek. A n. é. közönség szives pártolásaiba ajánlja magam, vagyok tisztelettel: Kállay György asztalos. Pártoljuk a hazai ipart!

Vid-ki meg-bizásók is a leggyorsabban teljesítettnek. Egyszerű levélbeni meg-keresésekre azonnal kime-ritő tájékozás adatik. Szolid és fele-lősség melletti munka. Építéceket, építkezéseket és tervezéseket, valamint költség-előirányzatokat teljes szakszerűen és a kor igényeinek megfelelően a legknyesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal. Vladár Ferenc építő vállalkozó Szekely-Udvarhelyt, Szombat-falvi utca, saját házában. Jutányos árak. Templonjavítások, olíártervezeteket s minden e szakmába vágó dolgokat pontosan elkészít.

Üzletelhelyezés. Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy vendéglői üzletetemet a Kossuth-utczai e célra nagy kényelemmel berendezett és újonnan épült, Gáspár Balázs tanár ut tulajdonát képező házába helyeztem át s midőn ezuttal öszinte köszönetem nyilvánítom a nagybíró közönség részéről iranyomban eddig is tanusított szives támogatásért és bizalomért, kérem ezen nagybíró pártfogalomban engem a jövőre is részesíteni. Régi elvem mellett maradva, üzletemben ezután is arra törekzem, hogy tisztelt vendégeimnek szolid és pontos kiszolgálás mellett finom italokkal (zamatos erdélyi hegyi borokkal és állandóan friss kőbányai sörrel), valamint izletes ételekkel szolgálhassak. — Et-vezést (havi abonamént) ezután is háznál vagy házhöz hordva, jutányosan elvállalok. Sz.-Udvarhely, 1901. május hava Tisztelettel: Bodroghy Sándor vendéglős.

RUDOLF JÓZSEF KÁRPITOS BUTORFAKTÁRA Szekely-Udvarhelyt (Főtér.) Bátor vagyok a n. é. butorvásárló közönségnek kész butor-raktáromat ajánlani, hol mindenféle butorok a legjutányosabb áron beszerezhetők. U. m.: s fonerek, ágyak, mosdók, író- és szalonasztalok, credene és ejeli szekrények, vasbutorok, szalon garnitúrák és mindenféle butorok. Ezenkívül elvállalok minden a kárpitos szakmába vágó munkákat, u. m.: divánok, szalంగarnitúrák, matrácok, roletták és nap elleni ponyvák készítését és javítását pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett. Főtörökvesem n. é. vevőim és megrendelőim mindíg lelkiismeretesen kiszolgálni, míról 12 év óta temálló üzletem jó hírneve tanu-kodik. — A n. é. közönség eddigi pártfogását köszönné és ezutánra is kérvé, vagyok kiváló tisztelettel: Rudolf József.

Me Cormick Harvesting Machine Company.

Chicagoí aratógépgyár.

Kéveköltő aratógép
Fűkaszázó gép
Köszörűkésűlék
„Daisi” marokraló aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköltőfonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépei ket nem látta s árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékreszék óriási raktára.

Tessék nítelényvet kérni!

William J. Stillman, igazgató. Képviseleink: Rösler és Gábor Sz.-Udvarhely Bpest, V. Váci-ut 30.

Rösler és Gábor

Székely-Udvarhely.

Kőbányai

Első Magyar Részvény-Szörfözdé Főraktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. közönség tudomására hozni, hogy jó hírnévben 1854. év óta fennálló **Kőbányai Első Magyar Részvény Szörfözdétől** a főraktárt felállítottuk és egy erre a célra megfelelő nagy jégvermet építettünk. — Ajánljuk a legjobb minőségű

KŐBÁNYAI SÖRÖKET

1/2 és 1/4 hektoliteres hordókban, ugyintén naponként frissen és tisztán töltött palackokban előnyös árak és pontos kiszolgálás mellett.

Üzletünkben kapható naponta friss töltésű, jégsekénybe hűtött 1 palack márcziusi 18 kr., 1 palack maláta sör 20 kr. 10 palackon felül a házhoz szállítva, a palackokat darabonként 10 kr letét mellett költsön adjuk. — A n. é. közönség szives megrendeléseit várva, maradunk

kiváló tisztelettel:

Rösler és Gábor,
az Első Magyar Részvény Szörfözdé főraktára.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házszor, a mely már több mint 30 év óta megfizethető hasznossággal alkalmazatik Kőbányánál, Csiznán és meghátsékon. Intés. Silányabb utazatok miatt bevasárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyazólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Buda-pesten.

Richter F. Ad. és társa,
osáns. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Fodrászüzlet áthelyezés.

Van szerencsém értesíteni a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy **fodrászüzletemet** kibővívte és a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelően berendezve a **Kossuth-utca Novák-féle házba** (a régi nagytöze helyiségébe) helyeztem át és mindennemű a fodrászat körébe vágó hajmunka készítéseket elvállalok. Üzletemben ügyes és szakértelmes segédek alkalmazásával személyes közreműködésem és felügyeiletem alatt szolgálom ki a tisztelt közönséget.

Mindennemű illatszerek és toiletté-czikkék nagyban kaphatók.

Tisztelettel:
Hallmen Mihály
fodrász.

IMRE MÁRTON

kőfaragó
Székely-Udvarhely

(a vasuti állomás mellett, a régi vámháznál.)

Ajánlja nagykészletű **sírkőraktárát**

finomul esiszolt vagy márványozott trachitkőből. Sírkövek, építkezési kőfaragászati munkák olcsón elvállaltatnak.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek

Korona vendéglő.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a tulajdonomat képező **Korona vendéglőt** saját kezelésembe vettem át és azt e hó elsején megnyitottam. A megfizethető bizalom alapján, melyben a n. é. közönség részéről eddig is részesültem, meg vagyok győződve, hogy ezen pártfogásban jövőre is részesülök és ezt ezennel tisztelttel kérem is. — Korona-vendéglőmben kitűnő minőségű erdélyi hegyi borokat tartok és konyhám a legizletesebb hűg és meleg ételket szolgáltatja. Havi étkezéseket, ugmint ebéd- és vacsorát abonában házban és házban kívül jutányos olcsó áron elvállalok. — A nagyérdemű közönség szives pártolását kérve, maradok

tisztelettel: **Gáspár Sándor,**
a Korona vendéglő tulajdonosa és a homoródi fürdő bérlője

Nőtlen embernek egy szép tágas szoba kiadó.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy folyó év május elsején a

Pilseni-söresarnokot és Kávéházat

saját vezetésem mellett mint üzletvezető kezelni fogom. Kitűnő jó és izletes magyar konyha és **valódi erdélyi borokért** felelősséget vállalok.

Elvállalok abonánsokat ugyan háznál, mint házban kívül étlap szerinti mérsékelt árban. Zártkörű mulatságoknak elkülönített helyiséggel rendelkezem. Minden szombaton **halászlé-estély és hangverseny** **Kőnya híres zenekarával.**

Elvállalok banketteket, lakodalmakat, társas ebéd- és vacsorákat

Pontos és jó kiszolgálásról gondoskodik az üzletvezető

Megnyitás május hó 4-én este 8 órakor. **Krautz Lajos.**

Nemzeti Kávéház és Pilseni-söresarnok átvétel.

BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ÉS DISZMŰBÁDCCOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkálatait, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádgos munkák, fürdő kádak, házi czikkék, konyhaszók és kertészeti czikkék. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az üzlet 14 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szoliditásáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást kér tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádgos mester,
Székely-Udvarhely.

Alapított 1879-ben Szolid árak!

HODOR KÁROLY

bádgosmester Székely-Udvarhely (Piacfért)

Épület- és toronyfedéseket a legújtanóban elvállal mindennemű kivételben a legújtan igényeknek megfelelően. Disztlárgyak és minden a bádgosághoz tartozó munkákat készíttetnek és készletben tartatnak; így fürdőkádak, konyhaberendezési és gazdasági czikkék. — Vidéki, ugmint helyi építkezéseknél költségelőirányzatok azonnal készíttetnek. — Tartós és felelősség melletti munka, szolid árak.

Mi a SECESSION?

PANAJOTH
ALBERT
műlakatos

KERÉKPÁR RAKTÁRA

Székely-Udvarhely. Kossuth-u. 44.

Nagy választék: **Kaiser-, Styria-, Regent-** stb. **kerékpárokból.** Legolcsóbb árak.

Az összes **jelszerelések kaphatók. Lakatos munkák, sírkertészek, villamos esengők, tüzelők** stb. esetleg előnyös részletfizetésre is.

Kerékpárjavító műhely.
Csak szolid kivitel és olcsó ár a jelszavam.

Mi a legolcsóbb és legegészségesebb ital?

A szeszes italok között

a sör! a sör! a sör! a sör!

még pedig

a **HAURIK-féle** pasteurisált **MÁRCZIUSI SÖR!**

A legkitűnőbb, **valódi tiszta sört** itthon kaphatjuk. Ezzel saját magunknak gazdálkodunk, mert árpa- és komlóterményünk **ittthon** nagyobb mérvben kerül feldolgozásra; így pénzünket sem viszik külföldre és ez minden jó hazafinál irányadó kell legyen ma inkább, mint valaha. Különösen mert **Haurik Alfréd**

kitűnő sörgyártmánya

bármely hazai, vagy külföldi készítményvel a versenyt kiállja s mégis sokkal olcsóbb. Már a tetemes vasuti szállítási költségek is a Haurik-féle sörnél a **vevő javára megmaradnak.** Ebből tehát mi következik? Nem más, minthogy: minden igaz székely hazafi Haurik-féle székelyudvarhelyi sört követeljen vármegyeszerte! — Megrendelések: „Haurik Alfréd sörgyáros Székely-Udvarhely” czimere intezendő.

ÜNNEPÉLYES KERTMEGNYITÁS.

A KORONKAI-KERT

folyó évi május hó 12-én délután 4 órakor, azaz vasárnap

Kőnya Sándor első zenekarának közreműködése mellett megnyitattik

mely alkalomra a n. é. közönséget ezennel tisztelettel meghívom. — **Kitűnő erdélyi borok és kőbányai sör,** valamint izletes **hideg és meleg étel**ek jutányos áron kaphatók. — **Havi étkezések** abonában **szintén olcsó áron** — Borus vagy esős idő esetére egészen ujonnan kiépített és 200 személy befogadására a kertben berendezett helyiségeim a legnagyobb kényelemmel berendezve állnak rendelkezésre.

Nagyobb összejövetelekre, valamint táncvigalmakra és műkedvelői előadásokra külön e célra épült helyiség.

KLINGER MÁRTON, a Koronkai-kert bérlője.

BARTHA ANDRÁS

czipész-mester
SZÉKELY-UDVARHELYT
Kossuth-u. 21.
(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a **Kossuth-u. 21. sz.** (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett **férfi- és női**

KÉSZCZIPÓRAKTÁRAT

és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készült kelly gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, **jutányos árak mellett** férfi-, női- és gyermekezipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Hetedik év

ELŐFIZETÉSI

Egész évre
Fél évre
Negyed évre
Külföldre egész évre
Papok, tanítók, gazdaságos és kősz. előjárónak egész évre
— Egy példány ára
Megjelen hetenként vasárnap

Gyermekek

A ki figyelt ki látja erkölcsi kezdő botlásait; lá ifju is, a kinek, teje még a szája még alig fakadott get, bizony-bizony Keresve-keresi az s valóban boldog voslási módját lá Bizonyos az kijelölt első neve van letéve gyermek

Ha mi szűk nagyobb kincsűt jelölt ki az Ur rendeltetési czél nem teljesítjük

Különösen man az, hogy ne keinek szaporod nem sújtó kezét kinti életét; rab kadatlannal a csal telmeknek szak

Hogy a hogy ma már a gyermekeik hogy ma már a jesítésének péld dern leánynevel ben kell keresn

Leánygyerm vontuk a család szive fölmelege mint „anya” hivi köteleességét; elv neki egykoron oly fontos hivat szive-lelke mind get, gyöngéd ke teljes életének hint a szív fájó ládtól, mi szűk szentebb kötele hoz fűzi.

Miért?
Csak azért, abból, a mire velt női hivatás

A „SZÉKELY

A parvenü hogy az öt tiszt

A zsenialis a világ is megbo állítását.

Örizzk a magaslatra jutva,

Ha nem tud értetjük kézzel.

A munka kényesermunka el

A gonoszlev tön — neveli ö

„Emlé

A mint Hie falva felé tartu ségü Kálva patak a gonosz messzi lászról, lakásaró „Tudni kel

Me Cormick Harvesting Machine Company.

Chicagói aratógépgyár.

Kéveköti aratógép
Fűkaszálo gép
Köszörűkészítők
„Daisi” marokraló aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépei ket nem látta s árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékreszek óriási raktára.

Tessék nítel önyvet kérni!

William J. Stillman, igazgató. Képviseleink: Rösler és Gábor Sz.-Udvarhely Bpest, V. Váci-ut 30.

Rösler és Gábor
Székely-Udvarhely.

Köbányai
Első Magyar Részvény-
Sörfőzde Főraktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. közönség tudomására hozni, hogy jó hírnévben 1854. év óta fennálló **Köbányai Első Magyar Részvény Sörfőzde**től a főraktárt felállítottuk és egy erre a célra megfelelő nagy jégvermet építettünk. — Ajánljuk a legjobb minőségű

KÖBÁNYAI SÖRÖKET

1/2, és 1/4, hectoliteres hordókban, ugyszintén naponkint frissen és tisztán töltött palaczkokban előnyös árak és pontos kiszolgálás mellett.

Üzletünkben kapható naponta friss töltésű, jégszékénybe hűtött 1 palaczk márcziusi 18 kr., 1 palaczk maláta sör 20 kr. 10 palaczkon felül a házhoz szállítva, a palaczkokat darabonként 10 kr. letét mellett kölcsön adjuk. — A n. é. közönség szives megrendeléseit várva, kiváló tisztelettel:

Rösler és Gábor,
az Első Magyar Részvény Sörfőzde főraktára.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölési alkalmazatik köszvénynei, csúznál és meghűléseknél. Silányabb utánaatok miatt bevasárlásokkor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre. Minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
osász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Fodrászüzlet áthelyezés.

Van szerencsém értesíteni a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy **fodrászüzletemet** kibővívtve és a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelően berendezve a **Kossuth-utca Novák féle házba** (a régi nagyfőzde helyiségebe) helyeztem át és mindennemű a fodrászat körébe vágó hajmunka készítéseket elvállalok. Üzletemben ügyes és szakértelmes segítők alkalmazásával személyes közreműködésem és felügyeiletem alatt szolgálom ki a tisztelt közönséget.

Mindennemű illatszerek és toiletté-czikkék nagyban kaphatók.

Tisztelettel:
Hallmen Mihály
fodrász.

IMRE MÁRTON

kőfaragó
Székely-Udvarhely

(a vasuti állomás mellett, a régi vámháznál.)
Ajánlja nagykészletű

sirkőraktárát

finomul csiszolt vagy márványozott trachitkőből.
Sirkővek, építkezési kőfaragászati munkák olcsón elvállaltatnak.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek

Korona vendéglő.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a tulajdonomat képező **Korona vendéglőt** saját kezelembe vettem át és azt e hó elsején megnyitottam. A megisztelő bizalom alapján, melyben a n. é. közönség részéről eddig is részesültem, meg vagyok győződve, hogy ezen pártfogásban jövőre is részesülök és ezt ezennel tisztelettel kérem is. — Korona-vendéglőmben kitünő minőségű erdélyi hegyi borokat tartok és konyhám a legizletesebb hideg és meleg ételeket szolgáltatja. Havi étkezéseket, ugmint ebéd- és vacsorát azonban házbán és házön kívül jutányos olcsó áron elvállalok. — A nagyérdemű közönség szives pártolását kérve, maradok tisztelettel: **Gáspár Sándor**, a Korona vendéglő tulajdonosa és a homoródi fürdő bérleje.

Nőtlen embernek egy szép tágas szoba kiadó.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy folyó év május elsején a

Pilseni-söresarnokot és Kávéházat

Elvállalok abonánsokat úgy háznál, mint házon kívül étlap szerint mérsékelt árban. Zártkörű mulatságoknak elkülönített helyiséggel rendelkezem. Minden szombaton **halászlé-estély és hangverseny** Kónya híres zenekarával.

Elvállalok banketteket, lakodalmakat, társas ebéd- és vacsorákat

Pontos és jó kiszolgálásról gondoskodik az üzletvezető

Megnyitás május hó 4-én este 8 órakor. **Krautz Lajos.**

Nemzeti Kávéház és Pilseni-söresarnok átvétel.

BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ÉS DISZMŰBÁDOCCOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádogos munkák, fűrdő kádak, házi czikkék, konyhaszközök és kertészeti czikkék. — Videki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az üzlet 14 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szolidágáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást kér tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádogos mester,
Székely-Udvarhely.

HODOR KÁROLY

bádogosmester Székely-Udvarhely (Piaczter)

Épület- és toronyfedéseket a legjutányosabban elvállal mindennemű kivételben a legújabb igényeknek megfelelően. Disztrgyárak és minden a bádogossághoz tartozó munkálatok készíttetnek és készletben tartatnak; így fűrdőkádak, konyhaberendezési és gazdasági czikkék. — Vidéki, ugmint helyi építkezéseknél költségelőránvzatok azonnal készíttetnek. — Tartós és felelősség melletti munka, szolid árak.

Mi a SECESSION?

PANAJOTH
ALBERT
műlakatos

KERÉKPÁR RAKTÁRA

Székely-Udvarhely. Kossuth-u. 44.

Nagy választék: *Kaiser-, Styria-, Regent-* stb. kerékpárokból. Legelőssbb árak.

Az összes felszerelések kaphatók. Lakatos munkák, sárkerítések, villamos cselegök, tüzelők stb. esetleg előnyös részletfizetésre is.

1. kerékpárjavító műhely.
Csak szolid kivitel és olcsó ár a jelszavam.

Mi a legelőssbb és legegészségesebb ital?

A szeszes italok között

a sör! a sör! a sör! a sör!

még pedig

a **HAURIK-féle** pasteurisált **MÁRCZIUSI SÖR!**

A legkötőbb, *valódi tiszta sört* itthon kaphatjuk. Ezzel saját magunknak gazdálkodunk, mert árpa- és komlóterményünk itthon nagyobb mérvben kerül feldolgozásra; így pénzünk nem viszik külföldre és ez minden jó hazafiatl irányadó kell legyen ma inkább, mint valaha. Különösen mert **Haurik Alfréd**

kitünő sörgyártmánya

bármely hazai, vagy külföldi készítménnyel a versenyt kiállja s mégis sokkal olosbb. Már a tetemes vasúti szállítási költségek is a Haurik-féle sörnél a **vevő javára megmaradnak**. Ebből tehát mi következik? Nem más, minthogy: minden igaz székely hazafi Haurik-féle székelyudvarhelyi sört követeljen vármegyérszerte! — Megrendelések: Haurik Alfréd sörgyáros Székely-Udvarhely címére intézendők.

ÜNNEPÉLYES KERTMEGNYITÁS.

A KORONKAI-KERT

folyó évi május hó 12-én délután 4 órakor, azaz vasárnap

BARTHA ANDRÁS

czipészmester
SZÉKELY-UDVARHELYT
Kossuth-u. 21.
(Zalogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a **Kossuth-u. 21. sz.** (Zalogház mellett) egész ujonnan berendezett **férfi- és női KÉSZCZIPŐRAKTÁRÁT** és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készítt kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, **jutányos árak mellett** férfi-, női- és gyermekcipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Kónya Sándor első zenekarának közreműködése mellett megnyitattik

mely alkalomra a n. é. közönséget ezennel tisztelettel meghívom. — **Kitünő erdélyi borok és köbányai sör**, valamint izletes **hideg és meleg ételek** jutányos áron kaphatók. — **Havi étkezések** abonában szintén **olcsó áron** — Borus vagy esős idő esetére egészen ujonnan kápitett és 200 személy befogadására a kertben berendezett helyiségeim a legnagyobb kényelemmel berendezve állnak rendelkezésre.

Nagyobb összejövetelekre, valamint táncvizigalmakra és műkedvelői előadásokra külön e célra épült helyiség.

KLINGER MÁRTON, a Koronkai-kert bérleje.

ELŐFIZETESI
Egész évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .
Külföldre egész évre
Papok, tanítók, gazdas
és közs. előjárónak egy
tanító-egylet tagjának, k
zóknek 5 k
— Egy példány ára
Megjelen hetenk
vasárnap

Gyerm
A ki figyele
ki látja erkölcsi
kező botlásait; la
ifju is, a kinek,
teje még a szája
még alig fakadó
get, bizony-bizon
Keresve-keresi az
s valóban boldo
voslási módját t
Bizonyos az
kijelölt első nev
van letéve gyer
Ha mi szü
nagyobb kincsü
jelölt ki az Ur
rendeltetési czé
nem teljesítjük
Különösen
nan az, hogy t
keinek szaporod
nem sujtó kezé
kinti életét; rak
kadatlanul a cs
telmeknek szak
Hogy a
hogy ma már
a gyermekeik
hogy ma már
jesítésének péle
dem leányveve
ben kell keres
Leánygyer
vontuk a család
szive fölmeleg
mint „anya” h
kötelességet; e
neki egykoron
oly fontos hiva
szive-letke mi
get, gyöngéd l
teljes életéne
hint a szív fá
láltól, mi szü
szent-bb köte
hoz fűzi.
Miért?
Csak az
abból, a mi
vett női hivat
A „SZÉK
A parven
hogy az öt tisz
A zsenial
a világ is meg
állítását.
Örizedkj
magaslatra jut
Ha nem
érteljük kézzel
A munka
kényszermunk
A gonos
tön — nevel
„E
A mint
falva felé ta
ségü Kálva p
a gonosz me
lásáról, laká
„Tudni